

re, van wien de collectie Koenigs een Cavalier met hoogen hoed en degen rijk is.

Een der groote zalen was geheel gewijd aan een schitterende reeks teekeningen van Rembrandt. Wat zouden wij de onuitputtelijke veelzijdigheid van den meester, die met zijn vrijen geest toch nooit een vrijbuitersgeest, afzijdig van de cultuur van zijn tijd, geweest is, nog nader behoeven te omschrijven?

In de verzameling van de familie Koenigs, waarbij zich de teekeningen in het bezit van het museum aansloten, vond men Rembrandt op verschillende tijdstippen; Rembrandt den fantast; den kenner van bijbelsche verhalen; den liefhebber van het dier in zijn natuurlijke houding. En wie wel eens een kleine aanmerking heeft gehad op den geketenden leeuw, die er een beetje vreemd-heraldisch uitziet op De Eendracht van het Land, alsof de schilder er het ware wellicht niet van wist, die behoeft slechts te zien naar de vrije teekeningen naar leeuwen, op het leven betrap, zooals op de tekening van \pm 1645 (nummer 91 van den catalogus).

Men zag den portrettist en den penetranten bespieder van het Hollandse landschap. Meermalen is slechts een oud bedrukt stuk papier haastig genomen om een vibreerende notitie op vast te leggen.

Waar Rembrandt de lijntekening even luchtig waschte met sepia, blijven de indrukken vooral op zeldzame wijze in het geheugen gegrift en als erop geblazen leken de twee kleine, spinneweb-achtige landschappen, nummer 86 en 95.

Wij vonden Rembrandt met open oog voor de schoonheid van een Perzisch miniatuur; Rembrandt, die zijn hart uitstortte in een of ander verhaal, omdat het leven hem te bar werd en Rembrandt, die in zijn atelier een naaktmodel zonder veel uiterlijk-bekoorlijks, op een tabouret gezeten, natekende en met krijt later opwerkte of wel met een paar forsche trekken een vrouwtje in de omlijsting van een geopend venster plaatste.

Zoo leek hier het leven den dood overwonnen te hebben en het bezien van deze „levende” kunst is velen een genot geweest. J. ZWARTENDIJK

EEN REMBRANDT BIJ KLEYKAMP, DEN HAAG

Gedurende de Augustusmaand vond men in het Witte Huis te Den Haag een groot aantal oude schilderijen van doorgaans heel goede hoedanigheden, hoofdzakelijk uit de verzameling der firma D. Katz te Dieren. Best vertegenwoordigd waren hier o.a. de schilders Jan Steen, Jacob van Ruisdael, Jan van der Heyden, Rubens en Murillo, om enkelen der voornaamsten te noemen. Maar ronddwalend tusschen dit moois werd men telkens onweerstaanbaar getrokken tot een werk, dat eenigszins uit den toon viel, in dien zin dat het niet allereerst een schilderij geleek, maar eer de kracht en diepte bezat van een directe levensopenbaring. Dit volstrekt on-aesthe-